

Aalborg Universitet

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

Frafald og fastholdelse af førsteårsstuderende på Det Humanistiske Fakultet, Aalborg Universitet

En kvalitativ undersøgelse af nye studerendes faglige og sociale integration i deres studie - pixi-udgave

Møldrup, Asger Lykkegaard

Publication date:
2018

Document Version
Også kaldet Forlagets PDF

[Link to publication from Aalborg University](#)

Citation for published version (APA):

Møldrup, A. L. (2018). *Frafald og fastholdelse af førsteårsstuderende på Det Humanistiske Fakultet, Aalborg Universitet: En kvalitativ undersøgelse af nye studerendes faglige og sociale integration i deres studie - pixi-udgave.*

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal -

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at vbn@aub.aau.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

FRAFALD OG FASTHOLDELSE AF FØRSTEÅRSSTUDERENDE PÅ DET HUMANISTISKE FAKULTET, AAU

En kvalitativ undersøgelse af nye studerendes faglige og sociale integration i deres studie - pixi-udgave
Asger Lykkegaard Møldrup

AALBORG UNIVERSITET

PROJEKTETS BAGGRUND OG FORMÅL

Denne udgivelse præsenterer de mest centrale fund, konklusioner og anbefalinger, der er kommet ud af et etårigt kvalitativt projekt om frafald og fastholdelse af førsteårsstuderende på Det Humanistiske Fakultet, AAU. Denne pixiudgave er således en koncentreret udgave af projektets samlede rapport, som den interesserede læser kan finde på AAU's hjemmeside. Projektet har undersøgt fem forskellige studier: bachelorstudierne, Dansk, Kommunikation & Digitale Medier, Aalborg og København samt kandidatstudierne Læring & Forandringsprocesser, Aalborg og København. Projektet har haft til hensigt at bidrage med empirisk viden om frafald og fastholdelse og derudfra identificere studiemæssige forhold, der kan bidrage hensigtsmæssigt ift. at fastholde studerende. Selvom projektet har haft fokus på disse fem specifikke studier, vil projektets konklusioner og anbefalinger også have en almen relevans for tilrettelæggelsen af det første studieår på andre studier på Det Humanistiske Fakultet og AAU i det hele taget. Denne udgivelse rummer derfor også relevant information om, hvilke almene aspekter af studietilrettelæggelsen, der er vigtige for at skabe bedst mulige be-

tingelser for, at nye studerende bliver integrerede medlemmer i studiets faglige og sociale fællesskaber, og dermed bedrer studiets chancer for at fastholde sine studerende.

Frafald og fastholdelse er blevet tilgået fra et grundlæggende pædagogisk perspektiv, hvor fokus i højere grad været på fastholdelse, integration og hvordan man skaber betingelser for, at studerende bliver på deres studie, end frafald og hvad der får dem til at forlade studiet. Projektet har tilstræbt en helhedsorienteret tilgang, og det empiriske materiale inkluderer således både studerende, der bliver på studiet (størstedelen af empirien), og studerende, der stopper, ligesom fænomenet både er belyst fra de studerendes og institutionens perspektiv, og der er anvendt flere forskellige kvalitative metoder. Projektets fund og konklusioner baserer sig først og fremmest på oplevelser og udsagn fra interviews og dagbogsnotater med i alt 44 førsteårsstuderende, samt supplerende på deltagerobservation af faglige aktiviteter, interviews med studiernes ansatte og statistisk baggrundsmateriale.

HVAD ER FRAFALD OG FASTHOLDELSE?

Frafald og fastholdelse er kontekstuel, betingede, relationelle og processuelle fænomener, der opstår som et resultat af en udvikling over tid og et møde mellem en bestemt studerende og en specifik uddannelsesinstitution. Frafald skal altid forstås i sammenhæng med den specifikke uddannelsesmæssige kontekst, hvor det udspiller sig, og det er således ikke et individuelt problem, der kan reduceres til et spørgsmål om de studerendes faglige evner eller motivation. Studerende, der bliver og stopper på deres uddannelse, er ikke to forskellige typer af studerende med forskellige evner, motivation eller studieadfærd, og samlet set har det, der sker efter studiestart, og hvordan den studerende oplever at gå på studiet større betydning for frafald, end hvad der sker inden (Tinto, 1993; Ulriksen et al., 2011).

af forpligtelse, tilknytning og involvering i studiet. Jo højere grad den studerende oplever sig som en del af studiets faglige og/eller sociale fællesskaber, desto større vil sandsynligheden være for, at den studerende bliver på studiet. Og omvendt jo mindre dette er tilfældet, desto større vil sandsynligheden være for, at den studerende stopper på studiet inden den afsluttende eksamen (Tinto, 1993).

Den studerendes beslutning om at blive eller at forlade sit studie er en kompleks udviklingsproces, hvor forhold inden studiet, på studiet og uden for studiet interagerer og influerer den studerende i retning af større eller mindre grad af integration i studiet. Den studerendes møder universitetet med nogle bestemte uddannelsesmæssige forudsætninger

INTEGRATION I STUDIETS FAGLIGE OG SOCIALE FÆLLESSKABER

Studerende bliver på deres studie, hvis de oplever sig som kompetente medlemmer, der er integreret i studiets faglige og/eller sociale fællesskaber. At være integreret i studiet handler om den studerendes grad

FRAFALD SKAL ALTID FORSTÅS I SAMMENHÆNG MED DEN SPECIFIKKE UDDANNELSESMÆSSIGE KONTEKST, OG DET ER SÅLEDES IKKE ET INDIVIDUELT PROBLEM, DER KAN REDUCERES TIL ET SPØRGSMÅL OM DE STUDERENDES FAGLIGE EVNER ELLER MOTIVATION.

og en bestemt intention og grad af forpligtelse over for studiet. Disse indledende forhold influeres af de oplevelser og interaktioner, som den studerende gør sig på studiet med dets ansatte, undervisere og medstuderende, samt eksterne forhold som familiære eller arbejdsmæssige forpligtelser. Karakteren af disse oplevelser på studiet og interaktionerne med dets medlemmer vil over tid påvirke den studerendes grad af forpligtelse over for studiet. Jo flere integrerende, meningsfulde og belønnende interaktioner, den studerende har oplevet, desto større vil sandsynligheden være for, at den studerende udvikler en grad af forpligtelse og involvering over for studiet, som betyder, at den studerende ønsker at gennemføre studiet (Tinto, 1993).

Man skelner imellem to former for integration, som skal forstås som gensidigt forbundne størrelser, der interagerer og udgør hinandens forudsætninger:

- *Faglig integration* handler om, hvorvidt den studerende oplever:
 - at kunne identificere sig med faget
 - at udvikle sig fagligt og at være i stand til leve op til studiets formelle krav
 - kontakten til undervisere i undervisningen
- *Social integration* handler om, hvordan den studerende finder sig socialt på studiet:

- relationen til medstuderende
- den uformelle kontakt med undervisere og ansatte uden for undervisningssituationen

Hvis studerende skal blive på sit studie på sigt, skal man opleve sig integreret i et mindst et af systemerne, og de fleste studerende vil både have behov for et fagligt og socialt tilhørsforhold for at blive på studiet på sigt.

FRAFALD SOM PROBLEM?

Frafald forstås generelt som noget problematisk og uønsket, der skal forhindres og reduceres, fordi det for den enkelte uddannelse og samfundet som helhed er forbundet med økonomiske udgifter, ligesom den enkelte studerende kan opleve det som et nederlag at stoppe sit studie før tid. Dette projekt lægger op til en mere nuanceret forståelse af frafald, hvor man tager udgangspunkt i den konkrete studerendes perspektiv, som vælger at stoppe på studiet. Frafall er et komplekst og mangesidigt begreb, der kan dække over væsensforskellige fænomener som fx frivilligt frafall, tvungen udmeldelse på universitetets foranledning, studieskift, og at studiet er tiltænkt som et midlertidigt redskab til at opnå adgang til et andet fremtidigt mål. For at kunne tilrettelægge en hensigtsmæssig studiemæssig indsats er det afgørende at forstå, hvorfor en

givet studerende er stoppet på sit studie og at skelne imellem de forskellige aspekter, som begrebet kan dække over. Det er vigtigt at skelne imellem og orientere sig efter:

- Den studerendes baggrund for og intention med at søge ind på studiet
- Tidspunktet for studiestopet
- Den studerendes baggrund for at stoppe på studiet og hvad der sker herefter
- Den studerendes opfattelse af sit studiestop

Udgangspunktet bør være, at hvis den studerende ikke selv betragter sit studiestop som et problem, bør studiet heller ikke gøre det. Mange studerende forlader deres studie, fordi de hellere vil noget andet fx et andet studie, eller aldrig havde til hensigt at gennemføre studiet i første omgang. Fra et pædagogisk perspektiv er frafald kun problematisk, når både den studerende og studiet havde samme indledende interesse, nemlig at den studerende skulle blive på studiet (Tinto, 1993).

FRAFALD ER ET KOMPLEKST OG MANGESIDIGT BEGREB, DER KAN DÆKKE OVER FÆNOMENER SOM FRIVILLIGT FRAFALD, TVUNGEN UDMELDELSE, STUDIESKIFT, OG AT STUDIET ER TILTÆNKET SOM REDSKAB TIL AT OPNÅ ADGANG TIL ET ANDET FREMTIDIGT MÅL. FOR AT KUNNE TILRETTELÆGGE EN HENSIGTSMÆSSIG STUDIEMÆSSIG INDSATS ER DET AFGØRENDE AT FORSTÅ, HVORFOR EN GIVEN STUDERENDE ER STOPPET PÅ SIT STUDIE.

OVERORDNET TILGANG TIL FASTHOLDELSE

- Studiets vigtigste, overordnede mål bør være at forpligte sig på at skabe så en god uddannelse som muligt for alle studerende, hvor man vedvarende arbejder på at involvere og integrere alle studerende i studiets faglige og sociale fællesskaber
- Fastholdelse eller at minimere frafald bør derfor ikke være et mål i sig selv, men hvis studiet følger det overordnede mål, er der gode chancer for, at fastholdelse vil være en naturlig afledt effekt
- Studiemæssige indsatser rettet mod fastholdelse bør foregå som en integreret del af studiets almene praksis, der omfatter alle studerende, og ikke som isolerede tiltag løsrevet fra studiets faglighed

Integration opstår ud af daglige formelle og uformelle interaktioner, hvor studerende får mulighed for at interagere med medstuderende og undervisere og involvere sig i studiets faglige og sociale fællesskaber. Vejen til fastholdelse går således gennem, at studiet løbende skaber gode betingelser for, at disse muligheder for interaktion og involvering kan opstå. Af denne grund har undervisningen og dens organisering en central betydning og stort potentiale for integration og fastholdelse. Hvad der sker i undervisningen af involvering og interaktioner mellem studerende indbyrdes og studerende og undervisere, kan sprede sig som ringe i vandet til andre formelle og uformelle sammenhænge uden for undervisningen (Tinto, 1993).

CENTRALE FORHOLD, DER FREMMER EN HENSIGTSMÆSSIG INTEGRATION AF NYE STUDERENDE

Selvom den empiriske undersøgelse peger på, at hvad der får studerende til at stoppe på deres studie er komplekst, mangfoldigt og afhængigt af den pågældende studerende, det specifikke studie og denne studerendes oplevelser på dette studie, er det muligt at identificere en række gennemgående mønstre i studiemæssige forhold, der har haft en hensigtsmæssig betydning for, at de interviewede studerende er blevet integreret i deres nye studie. Disse præsenteres her:

1. UNDERSTØTTELSE AF OVERGANGEN TIL UNIVERSITETET

At begynde på universitet er en stor omvæltning, som indebærer betydelige forandringer i de studerendes liv. Mange flytter til hjemmefra for første gang eller flytter til en ny by, hvor man ikke kender andre, og nye studerende træder ind i en ny og ukendt uddannelsesverden, hvor de har en anden rolle med nye, højere faglige krav og forventninger og en væsentligt højere grad af selvstændighed og ansvar, end hvad de tidligere har oplevet. Af disse grunde vil usikkerhed, forvirring og en eller anden

DET HANDLER OM AT UNDERSTØTTE OVERGANGEN TIL UNIVERSITETET Gennem klar information og gennemskuelighed i forhold til studiets rammer og forventninger og at klæde de studerende fagligt på til at kunne leve op til disse forventninger.

grad af sociale og faglige vanskeligheder være et naturligt vilkår for de fleste studerende ifm. overgangen til universitetet. Universitetet har en væsentlig opgave i at understøtte, at denne overgang foregår på en hensigtsmæssig måde, hvor man tager højde for de studerendes situation og støtter de studerende gennem måden, man tilrettelægger den første studietid. Studiet kan bruge to overordnende spørgsmål som retningsgiver for at fremme en hensigtsmæssig overgang:

- 1) Er de studerende tilstrækkeligt informeret om studiets rammer og forventninger?
- 2) Er de studerende tilstrækkeligt klædt på til at honorere studiets faglige krav?

Det handler således om at understøtte overgangen til universitetet gennem klar information og gennemskuelighed ift. studiets rammer og forventninger samt at klæde de studerende fagligt på til at kunne leve op til disse forventninger. Dette bidrager til, at alle studerende fra start bliver inviteret ind i studiets fællesskaber og at undgå, at nogle studerende får oplevelsen af at være bagud eller udenfor. Jo tidligere, desto bedre er derfor et hensigtsmæssigt princip, og det bør adresseres og formidles ad kollektive, almene kanaler, så alle studerende får del i det. Spørgsmålene bør medtænkes i alle aktiviteter i studiets første semester, og det er særligt vigtigt inden for følgende aspekter:

- *Inden studiestart:* Den tilgængelige information om studiet bør være præcis, realistisk og dækkende for, hvordan det er at gå studiet, da dette fremmer, at studerende tager informerede valg og møder studiet med realistiske forventninger.
- *Praktisk information ifm. studiestart:* En personlig mail/brev, der samler alle væsentlige informationer (fx program for rusperioden, boglister, adgang til Moodle og mail, centrale personer o.l.), er en god løsning, da dette sikrer, at alle studerende får de relevante informationer og signalerer velkommenhed fra studiets side.
- *Semestrets opbygning og formål*
- *Projekter og faglige opgaver:* rammer, forventninger og gruppesamarbejde
- *Hvor, til hvem og hvordan søger man hjælp, vejledning og yderligere information*
- *Studieteknik:* At studere er en særlig praksis, som skal læres. Specifik introducerende undervisning i studieteknik er derfor en relevant støtte for den faglige integration

Dette tema er lige så vigtigt for kandidatstudier, der optager studerende med en professionsbachelorbaggrund, som bachelorstudier, da universitetsverdenen for disse studerende er ny og ukendt, hvorfor de også har behov for understøttelse af overgangen til universitetet.

2. DET FAGLIGE OG UNDERVISNINGENS BETYDNING OG MULIGHEDER FOR INTEGRATION

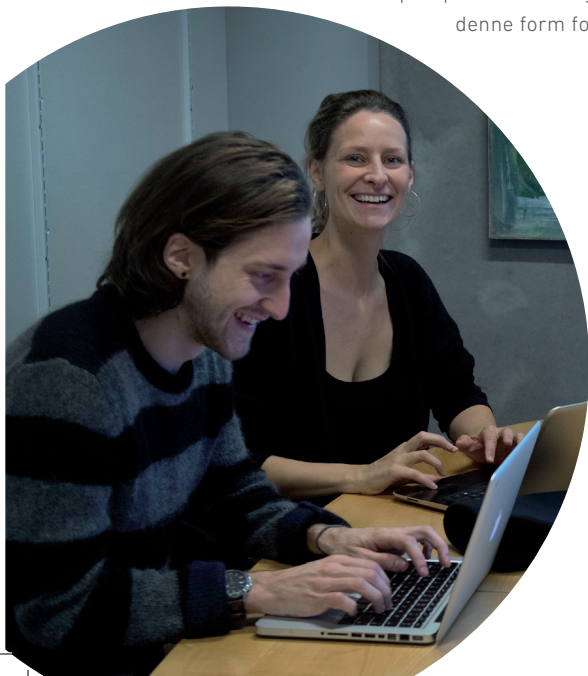
Den faglige del af studiet og undervisningen er helt centralt sted at skabe grundlag for de studerendes involvering og integration i studiet og dermed på sigt fastholdelse. Følgende forhold har en konstruktiv betydning for nye studerendes mulighed for at blive et integreret medlem af studiet:

1. Undervisningsformer, der fremmer involvering, aktiv læring og samarbejde blandt studerende

"Den opgave, der har givet ultimativt mest mening for mig, overhovedet. Den står soleklart, selvom det er lang tid siden. Det var en opgave, hvor vi i gruppearbejde skulle lade som om, vi var en konsulentvirksomhed, som skulle løse et problem i en praksis (...) De diskussioner og refleksioner, der kom frem der. Det var en mega god øvelse."

(Jane, Læring & Forandringsprocesser, Aalborg).

Dette kan foregå på mange måder, men det handler grundlæggende om, at de studerende får en aktiv rolle: at få dem til at gøre ting sammen og få dem til at tænke over, hvad de gør. Dette indebærer, at de bliver personligt involveret i en faglig opgave i samspil med andre studerende og får delte læringsoplevelser. Denne form for undervisning har både en positiv betydning for de studerendes læring og deres grad af involvering i studiet. Jo højere grad man kan skabe grundlag for, at studerende involverer sig og bliver involveret i undervisningen, desto større sandsynlighed er der for, at dette vil sprede sig til deres generelle involvering og forpligtelse i studiet (Braxton et al. 2000; Tinto, 1993). Seminarer, workshops, caseopgaver, diskussioner og oplæg er alle eksempler på undervisningsformer, der muliggør denne form for læring.

2. Interaktion og tæt kontakt med undervisere - herunder feedback

Nye studerende har generelt et behov for og oplever tæt kontakt til undervisere som noget, der har positiv betydning for deres oplevelse af at gå på studiet. Kontakt med undervisere er hensigtsmæssigt, fordi det bidrager til, at den enkelte studerende bliver set som individ, og fordi interaktioner med fagets repræsentanter er en måde at blive en del af studiets faglige fællesskab. Nye studerende har endvidere en høj grad af faglig usikkerhed, fordi de er nye i faget og endnu ikke har fået formel bedømmelse af deres faglige niveau i form af eksamener. De har derfor et stærkt behov for og profiterer af feedback fra underviserne på faglige præstationer, da det bidrager til faglig anerkendelse og vished omkring egen faglig formåen. Undervisningsformer med kort afstand og mulighed for interaktioner mellem den enkelte studerende og underviser som projektvejledning, seminarer og workshops rummer derfor gode muligheder for integration.

3. At bygge bro mellem det faglige og det sociale

"Workshopsne har bidraget til, at man er kommet til at snakke med en helt masse forskellige (...) jeg synes det har været dejligt, at man er blevet sat sammen i grupper på kryds og tværs og er kommet til at snakke med rigtig mange forskellige og har lært mange forskellige at kende"

(Anne, Læring og Forandringsprocesser, Aalborg).

UNDERVISNINGEN BETRAGTES TYPISK SOM EN
DEL AF STUDIETS FAGLIGE DEL, MEN DENS
ORGANISERING KAN I HØJ GRAD ANVENDES TIL AT
SKABE GRUNDLAG FOR SOCIAL INTEGRATION.

Undervisningen betragtes typisk som en del af studiets faglige del, men dens organisering kan i høj grad anvendes til at skabe grundlag for social integration. Dette er således en måde at medtænke det sociale i det faglige i stedet for at se dem adskilte. På denne måde kan studerende lære om noget fagligt, mens de lærer hinanden at kende. Hermed kan faglige, formelle relationer i undervisningen blive til uformelle sociale og faglige relationer uden for undervisningen. Hyppig anvendelse af forskellige grupper i undervisningen i den første tid er således fordelagtigt for både den faglige og sociale integration.

4. Projektgruppen og støttende fællesskaber

At indgå i støttende fællesskaber med andre studerende er centralt for fastholdelse, fordi de bidrager til, at man ikke føler sig alene, og at man kan søge faglig såvel som social støtte i tilfælde af vanskeligheder. Projektgruppens struktur er et skoleeksempel, da denne både muliggør faglig og social integration, idet den studerende bliver personligt involveret og forpligtet over for en selvvalgt problemstilling sammen med andre studerende, som ofte udvikler sig til tætte relationer. Det empiriske materiale har flere eksempler, hvor velfungerende projektgrupperarbejde spiller en afgørende rolle for, at studerende bliver på studiet trods overvejelser om at stoppe. Studiet kan aktivt skabe grundlag for støttende fællesskaber gennem administrative gruppeinddelinger som rus- eller studiegrupper eller ved at facilitere projektgruppedannelsesprocessen bedst muligt.

EKSEMPEL PÅ EN HENSIGTSMÆSSIG PRAKSIS

Kommunikation & Digitale Medier, Aalborg har en særlig undervisningsstruktur og fysiske rammer på 1. semester, som muliggør, at de fleste af dette temas aspekter kan komme i spil i samme undervisningssituation på én gang. Alle førsteårsstuderende har adgang til deres eget grupperumsområde, hvor hele årgangen kan være. Dette rum er et fast, fysisk samlingspunkt for årgangen, som muliggør, at der kan finde sociale og faglige integrationsprocesser sted. Rummet giver mulighed for interaktioner mellem studerende og studerende samt studerende og undervisere, og de studerende kan udvikle et tilhørsforhold til et fast sted, der er deres. I semestrets største fag er alle forelæsninger efterfulgt af workshops for hele årgangen i dette grupperum. Her skal de studerende gennem casebaserede, praktiske opgaver i administrative studiegrupper arbejde med forelæsningsens teoretiske indhold, mens underviseren går rundt og hjælper. Her er mulighed for involvering, aktiv læring & samarbejde blandt studerende, tæt kontakt med og kort feedback fra undervisere, samt at bygge bro mellem det faglige og det sociale på én og samme tid.

3. DEN SOCIALE INTEGRATION OG STUDIESTARTSFORLØBET

For mange bachelorstuderende er det sociale aspekt af studiet og at lære sine medstuderende godt at kende vigtigere end det faglige i den første tid efter studiestart. Hvad der sker i den første tid på studiet udgør et centralt grundlag for, hvordan den studerende fremover vil forholde sig

STUDIESTARTEN HAR EN CENTRAL BETYDNING FOR, AT DEN STUDERENDE BLIVER VELINTEGRERET I STUDIET.

til studiet, idet det er her den studerendes involvering og tilknytning til studiet tager form på baggrund af de erfaringer, som gøres med medstuderende og studiets ansatte. Studiestarten har derfor en central betydning for, at den studerende bliver velintegreret i studiet og dermed på længere sigt også sandsynligheden for, at den studerende bliver på eller forlader studiet.

Studiet bør have som mål at etablere et stærkt socialt fællesskab på årgangen så tidligt muligt, hvor de studerende lærer flest muligt af deres medstuderende og centrale studiepersoner at kende. Følgende aspekter bidrager til at fremme dette mål:

- En høj grad af social sammenrystning, hvor de studerende bliver rystet sammen på kryds og tværs af årgangen
- Samarbejde og koordinering mellem studiets faglige og sociale dele, så man ikke konkurrerer om de studerendes tid
- Velkomme og åbne tutorer, der er sociale rollemodeller. Tutorerne sætter tonen for studiets sociale liv, idet nye studerende i høj grad tager tutorernes kultur til sig
- Hyppige, inkluderende og varierede sociale arrangementer, der appellerer til studerende med forskellige behov, og hvor der er en blanding af festlige og mere rolige arrangementer. Særligt i de første uger bør der være hyppige sociale arrangementer og hellere for mange end

for få, da det kan blive kritisk at gå glip af et arrangement, hvis der samlet set er få. Det bør også være et mål at få så stor tilslutning til arrangementerne som muligt

- Uformelle sociale mødesteder og aktiviteter, der giver mulighed for at træffe og interagere med medstuderende (og også gerne undervisere) om noget fælles, der ikke er relateret til pensum: fx fredagsbar eller ekstracurriculære aktiviteter

4. FREMTIDSMULIGHEDER – "HVAD KAN MAN BLIVE?"

"Det kunne måske være fedt at have nogle flere eksempler på, hvad er det egentlig, du kan ende ud i med den her uddannelse? (...) Sådan måske, hvad de fleste vælger at gøre efter. Det, tror jeg, vil give folk en eller anden "Nå men det er jo i stil med det, jeg gerne vil", og så giver det en tryghed for, at man har lyst til at fortsætte."

(Mette, Kommunikation & Digitale Medier, Aalborg)

For mange nye studerende er det at kunne se, hvilke fremtidige job- og karrieremuligheder, som studiet på sigt kan føre til, selv tidligt på bachelorstudier et væsentligt aspekt for at kunne finde mening og relevans i at gå på studiet. Usikkerhed om studiets fremtidsmuligheder er derfor selv på første studieår noget, der for mange studerende kan bidrage til tvivl om deres studievalg og føre til, at de stopper på studiet. Studier kan derfor fremme sandsynligheden for, at nye studerende kan se den langsigtede relevans og

mening i at blive på studiet ved at adressere og tydeliggøre, hvilke faglige profiler og fremtidsmuligheder, som studiet kan føre til. Dette har en alment konstruktiv betydning for integration af nye studerende, men det er særligt vigtigt på kandidatstudier og på bachelorstudier, der har en åben og bred professionsidentitet som fx de undersøgte studier i nærværende projekt. Studierne kan tilbyde de studerende en række fremtidige pejlemærker eller identitetspositioner, som de studerende kan orientere sig efter og have som muligt, foreløbigt mål. Jo flere og desto tydeligere positionerne er, desto større er sandsynligheden for, at studerende vil kunne finde en, de kan se sig selv i. Omvendt hvis et studie har få eller utydelige fremtidige identitetspositioner, kan det føre til, at studerende ikke kan se sig selv i studiet eller oplever det som usikkert, hvad man kan blive, og derfor stopper på studiet.

EKSEMPEL PÅ EN HENSIGTSMÆSSIG PRAKSIS

Læring og Forandringsprocessers Studenterudviklingssamtale (SUS), der er en del af faget Læringsportfolio og faglig udviklingssamtale, er et eksempel på et studiemæssigt tiltag, der bidrager til støtte og afklaring ift. usikkerhed om fremtiden. Her taler den studerende med en faglig vejleder i en time én gang pr. semester, hvor den studerende reflekterer over den viden og kompetencer, som denne løbende tilegner sig på studiet. Dette bidrager til bevidsthed omkring ens faglige kompetencer, udvikling af en faglig profil og afklaring ift. fremtidige jobmuligheder. Den tætte kontakt og vejledning fra en underviser og interessen fra studiets side, som dette kommunikerer, har endvidere en konstruktiv betydning for fastholdelse.

REFERENCER

- Braxton, J. H., Milem, J. F., Sullivan, A. S. (2000). The Influence of Active Learning on the College Student Departure Process – Toward a Revision of Tinto's Theory. I: *The Journal of Higher Education*, Vol. 71, No. 5 (September, October 2000).
- Tinto, V. (1993) *Leaving College – Rethinking the Causes and Cures of Student Attrition* (2. ed.). Chicago and London: Chicago University Press
- Ulriksen, L., Madsen, L.M. & Holmegaard H.T. (2011). Hvorfor bliver de ikke? Hvad fortæller forskningen om frafald på videregående STEM-uddannelser? I: *MONA: Matematik og Naturfagsdidaktik*, 2011 (4), 35-55

FRAFALD OG FASTHOLDELSE AF FØRSTEÅRSSTUDERENDE PÅ DET HUMANISTISKE FAKULTET, AAU

Denne udgivelse præsenterer de mest centrale fund, konklusioner og anbefalinger, der er kommet ud af et etårigt kvalitativt projekt om frafald og fastholdelse af førsteårsstuderende på Det Humanistiske Fakultet, AAU. Projektet har undersøgt fem forskellige studier: bachelorstudierne, Dansk, Kommunikation & Digitale Medier, Aalborg og København samt kandidatstudierne Læring & Forandringsprocesser, Aalborg og København. Projektet har haft til hensigt at bidrage med empirisk viden om frafald og fastholdelse og derudfra identificere studiemæssige forhold, der kan bidrage hensigtsmæssigt ift. at fastholde studerende. Selvom projektet har haft fokus på disse fem specifikke studier, vil projektets konklusioner og anbefalinger også have en almen relevans for tilrettelæggelsen af det første studieår på andre studier på Det Humanistiske Fakultet og AAU i det hele taget.

AALBORG UNIVERSITET